

IFEs historie

Institutt for atomenergi ble besluttet etablert av et samlet Storting i 1948. Datidens regjering og det politiske miljøet var overbevist om at en satsing på forskning og teknologi var avgjørende for at Norge skulle bli en moderne velferdsnasjon. Atomteknologi ble sett på som svært viktig i så henseende. Både for å sikre Norge energi og som grunnlag for norsk industriutvikling.

Norge ble en av de første nasjoner som bygget en atomreaktor. Kong Haakon stod for den offisielle åpningen den 28. november 1951. En rekke prominente personer var tilstede bl.a flere nobelprisvinnere og begivenheten ble dekket i store deler av verden. IFE vokste raskt til å bli det største teknisk-industrielle FoU-instituttet i Norge og ble av norske myndigheter i flere ti-år brukt som et utstillingsvindu for norsk teknologi og fremskritt.

IFAs første adm.dir, Gunnar Randers hadde store planer, og med den norske regjering i ryggen, reiste Randers rundt i verden og forhandlet om bygging av norske atomreaktorer. Det ble aldri noe atomeventyr i Norge, men teknologien og kompetansen som ble utviklet har kommet norsk industri til gode på mange områder.

Teknologi utviklet ved IFE har i 70 år vært benyttet av norsk næringsliv innen kraftkrevende industri, IT-, petroleum-, fornybar- og legemiddelindustrien. IFE bisto kraftkrevende industri med å optimalisere produksjonsprosesser på 70-tallet, noe som bl.a reduserte aluminiumsindustriens energibehov betydelig. På 80- og 90-tallet la IFEs flerfaseteknologi (OLGA) grunnlaget for norsk dominans innen internasjonal subseateknologi. OLGA-modellen har alene redusert kostnadene ved Troll-, Ormen Lange og Snøhvitfeltet med 200 mrd.kr. Et annet eksempel fra petroleumsvirksomheten er utviklingen av tracerteknologien som ble banebrytende for oljeselskapenes leteteknologi og for økt oljeutvinning. I dag er det særlig IFEs korrosjonsteknologi som er etterspurt av oljeselskaper over hele verden.

IFE var blant de første i Norge som utviklet avansert IT-teknologi. IFEs IT-teknologi ble tatt i bruk av norsk industri og var avgjørende for Norsk Datas internasjonale suksess på 70-og 80-tallet og for realiseringen av handel med elektrisitet og opprettelsen av Nord-pool på 90-tallet.

På 1990-tallet satset IFE i økende grad på fornybar energi og det var IFE-teknologi som i mange år la grunnlaget for plassering av vindparkene i Norge. I dag er IFE det ledende forskningsinstituttet i Norge innen solenergi og har en ledende posisjon innen batteri- og hydrogenteknologi.

Helt siden åpningen av Jeep I-reaktoren i 1951 har IFE utviklet og produsert radioaktive legemidler (radiofarmaka). IFE har vært og er landets «apotek» for radiofarmaka og bistår norsk legemiddelindustri med unik nukleær kompetanse. På 2000-tallet var IFEs kompetanse sterkt

medvirkende til utviklingen av legefirmaet Algeta og kreftmedisinen Xofigo som senere resulterte i et av tidenes største salg på Oslo Børs.

IFEs første administrerende direktør, Gunnar Randers sammen med Albert Einstein. Randers var en ledende fysiker og oversatte Einsteins relativitetsteori til norsk. IFE representerte den første satsingen på «big science» i Norge. Atomteknologi var det «Hoteste» innen forskning og teknologiutvikling på 1950-tallet og IFE tiltrakk seg mange av landets ledende vitenskapsmenn i flere ti-år.

Mars 2019 - Viktor Wikstrøm